

UPPSALA
UNIVERSITET

Skolfam i förhållande till skolresultat bland familjehemsplacerade barn: En uppföljningsstudie

Natalie Durbeej, Med.dr

Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet
Institutionen för klinisk neurovetenskap, KI

Natalie.Durbeej@pubcare.uu.se

Natalie.Durbeej@ki.se

Karolinska
Institutet

UPPSALA
UNIVERSITET

Child Health and Parenting (CHAP)

Karolinska
Institutet

Den nationella utvärderingen av Skolfam

Centrum för psykiatrforskning

Dnr 2016/01

Effektutvärdering av arbetsmodellen Skolfam bland familjehemsplacerade barn i Sverige

Natalie Durbeej & Clara Hellner Gumpert

Children and Youth Services Review 82 (2017) 466–476

Contents lists available at ScienceDirect

Children and Youth Services Review

journal homepage: www.elsevier.com/locate/childyouth

Improving school performance among Swedish foster children: A quasi-experimental study exploring outcomes of the Skolfam model

Natalie Durbeej^a, Clara Hellner

Centre for Psychiatry Research, Department of Clinical Neuroscience, Karolinska Institutet & Stockholm Health Care Services, Stockholm County Council, Norra Stationsgatan 69, SE-113 64 Stockholm, Sweden

ARTICLE INFO

Keywords:

ABSTRACT

The educational underachievement of foster children has long been known and interventions aiming to improve

UPPSALA
UNIVERSITET

Målgrupp i studien

- Inklusionskriterier familjehemsplacerade barn:
 - a) Skolgång i antingen förskole-, lågstadie- eller mellanstadieklass
 - b) Förväntad familjehemsplacering i minst två år vid studiens början
- Barn med såväl pågående som planerade placeringar kunde inkluderas i studien.
- Barn med neuropsykiatriska funktionshinder såsom medicinskt obehandlad ADHD och måttlig till svår autismspektrumstörning inkluderades inte.

UPPSALA
UNIVERSITET

Resultat från den nationella utvärderingen av Skolfam (n = 91)

- Kunskapsluckor när det gäller läsförmåga, skrivförmåga och matematisk förmåga på gruppnivå
- Arbetsmodellen Skolfam medför förbättringar med små effekter när det gäller **perceptuell förmåga, allmän kognitiv förmåga och läsförmåga**
- Tendens till förbättring över tid när det gäller **snabbhet** och **prosocialt beteende** för barn som erhållit skolfam
- Ingen förbättring av adaptiva förmågor, matematisk förmåga eller relationen mellan lärare och elev
- Resultaten kan tolkas som att Skolfam fungerar som en skyddsfaktor mot negativ utveckling
- Verksamheten bör utvärderas under längre tidsperioder än två år för att undersöka långtidseffekter

UPPSALA
UNIVERSITET

Syfte och frågeställningar aktuell studie

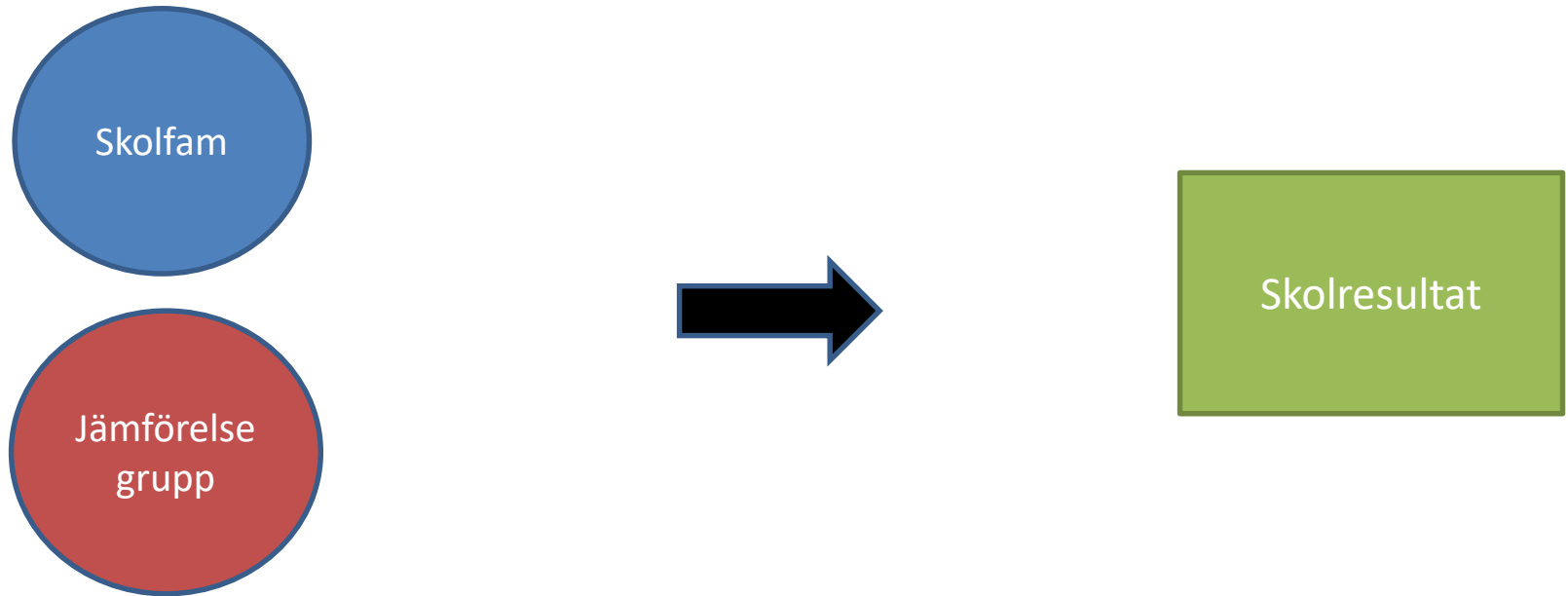
- Att undersöka effekten av Skolfam i förhållande till skolprestationer bland familjehemsplacerade barn
 - 1) Medför Skolfam bättre skolresultat med avseende på behörighet till gymnasiet för familjehemsplacerade barn, jämfört med barn som erhållit gängse kommunalt stöd?
 - 2) Samvarierar resultaten med individuella faktorer såsom modersmål, kön, stabilitet i familjehem och kognitiv förmåga?
 - 3) Samvarierar resultaten med faktorer som rör familjehemmet såsom socioekonomisk status och engagemang i barnets skolgång?

UPPSALA
UNIVERSITET

Syfte och frågeställningar aktuell studie

- + Modersmål, kön, stabilitet i familjehemmet & kognitiv förmåga
- + Socioekonomisk status och engagemang i familjehemmet

UPPSALA
UNIVERSITET

Studiedesign

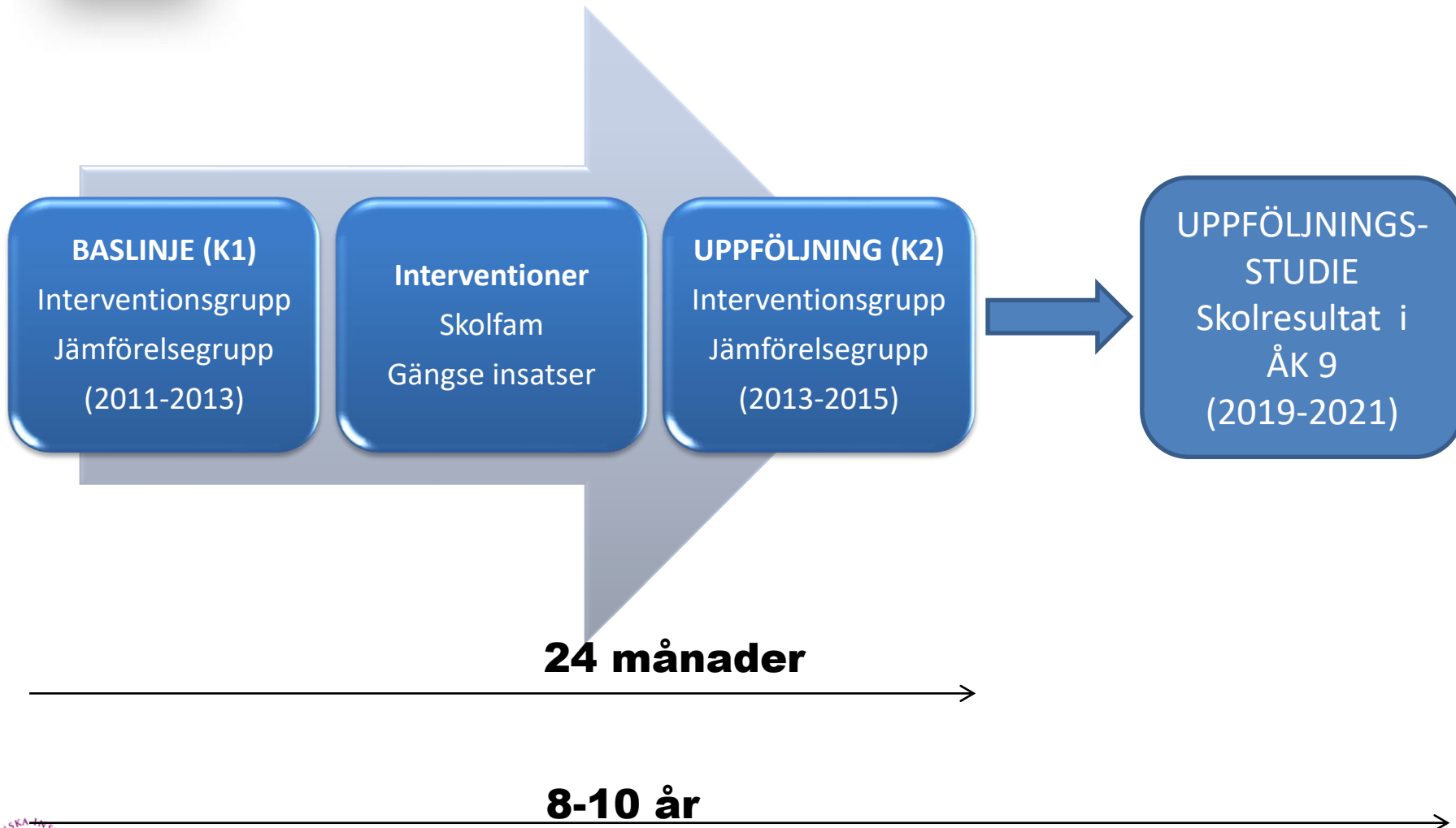
- ***Uppföljningsstudie till den nationella utvärderingen***
- ***Kvasiexperimentell design***

dvs en interventionsgrupp (Skolfam) jämförs med en utvald jämförelsegrupp som erhåller samhällets gängse insatser.

UPPSALA
UNIVERSITET

Studiedesign

Inkluderade kommuner och barn

Interventionsgrupp, kommuner och antal barn	Jämförelsegrupp, kommuner och antal barn
Norrköping	Botkyrka
Helsingborg	Arboga
Angered	Köping
Stenungsund/Tjörn	Sdf Södermalm
Landskrona	Östersund
Malmö	Haninge
Uppsala	Solna
Nacka	Nyköping
	Karlstad
n = 54 (25 pojkar, 28 flickor)	n = 38 (18 pojkar, 20 flickor)

UPPSALA
UNIVERSITET

Data aktuell studie

- WISC-IV: kognitiv förmåga
- Bakgrundsdata: modersmål, kön, stabilitet i familjehem, grupptillhörighet (Skolfam eller jämförelsegrupp)
- Familjehemsformuläret: socioekonomisk status och engagemang i barnets skolgång

UPPSALA
UNIVERSITET

Familjehemsformuläret

Familjehemmet fyller i ett formulär med 96 frågor som ger en översiktlig bild av:

- Familjehemmets socioekonomiska situation
- Den sociala miljön kring barnet
- Skäl till att arbeta som familjehem
- Familjehemmets engagemang i barnets skolgång och fritid
- Barnets beteende

ID-kod _____ Familjehemsförälder _____ (1,12,24)

Frågeformulär, familjehemsförälder

De här frågorna har skapats med utgångspunkt från utvärderingen av SkolFam. Den första delen av formuläret innehåller frågor om Dig, din familj, boendesituation och barnet m m. Den andra delen handlar om skäl och inställning till att bli familjehem, barnets skola/fritid samt barnets beteende.

Var vänlig att svara på varje fråga eller påstående som följer. Kryssa i eller ringa in de svarsalternativ som stämmer in på dig.

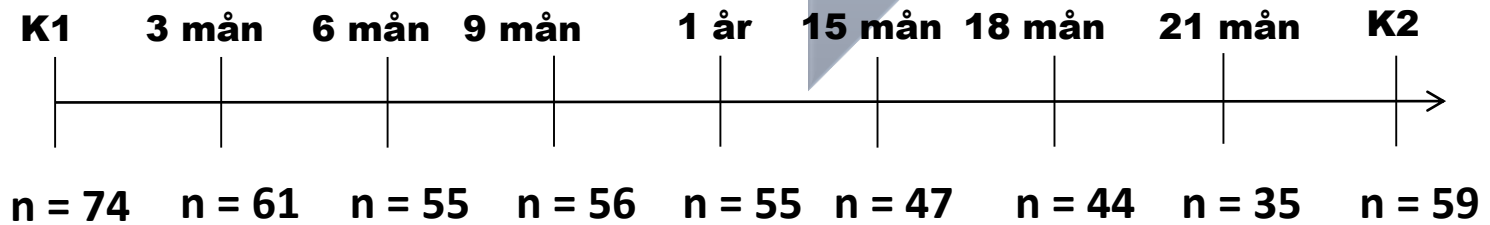
1. Vilken typ av familjehem är Du?

- Vanligt familjehem
- Släktinghem

UPPSALA
UNIVERSITET

Familjehemsformuläret

24 mån

UPPSALA
UNIVERSITET

Utfallsmått aktuell studie

- 1) Uppnådd behörighet i årskurs 9 till ett nationellt gymnasieprogram
- 2) Resultat på nationella prov i matematik, svenska och engelska från åk 6 och 9
- 3) Terminsbetyg från åk 6 och slutbetyg från årskurs 9

Samlas in från Skolverkets register* över betyg i grundskolan. Genomförs genom länkning till personnummer för de 91 barn som deltagit i den nationella effektutvärderingen.

*Tillhandahålls av SCB

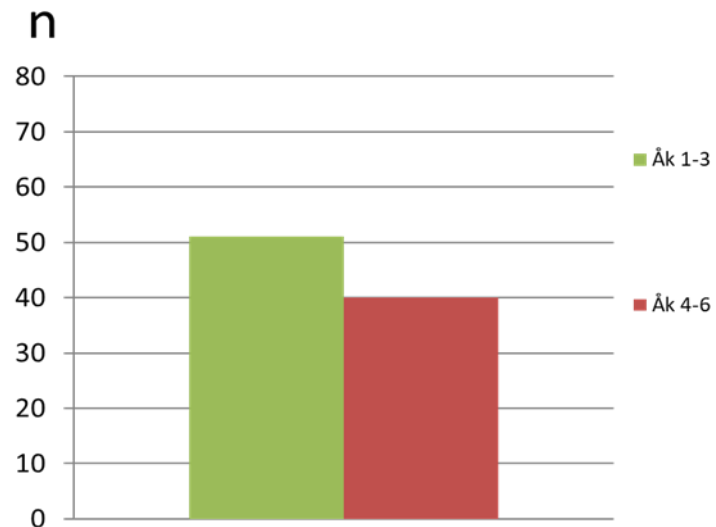
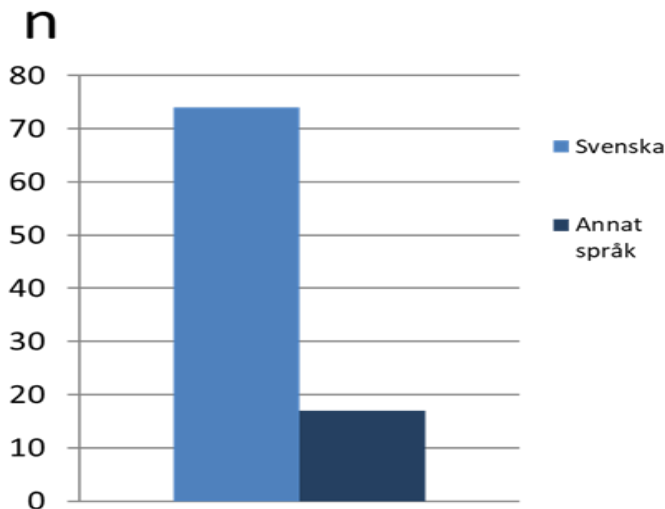

UPPSALA
UNIVERSITET

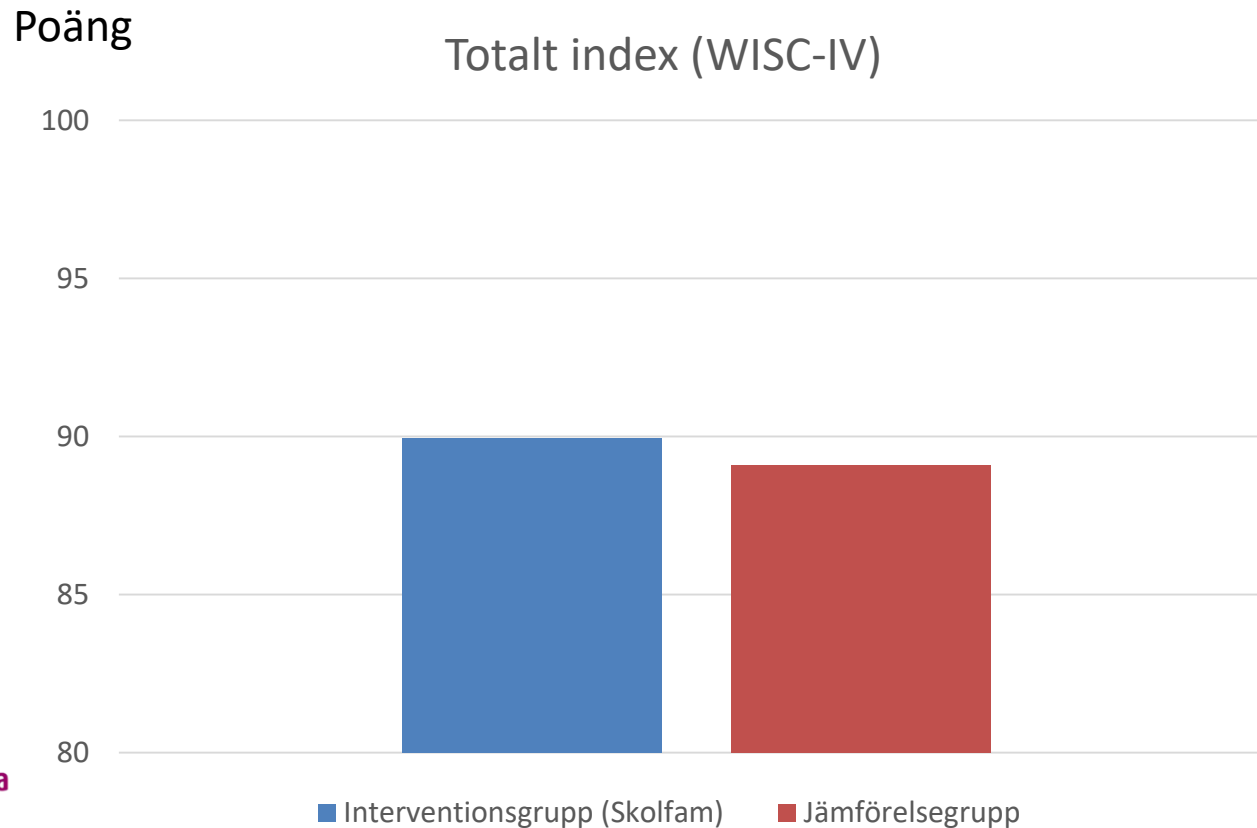
Resultat vid baslinjemätningen (K1) i den nationella utvärderingen

- Medelålder: 9.27 år (6-12 år)
- Genomsnittlig placeringstid i familjehem: 44.31 månader (2-133 mån)
- Antalet omplacerade mellan K1 och K2: 16 st

Resultat vid baslinjemätningen (K1) i den nationella utvärderingen

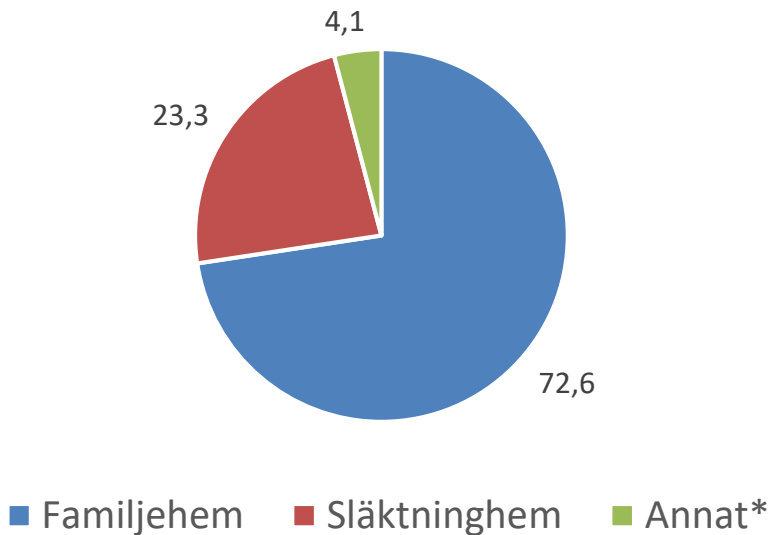
- Kognitiv förmåga

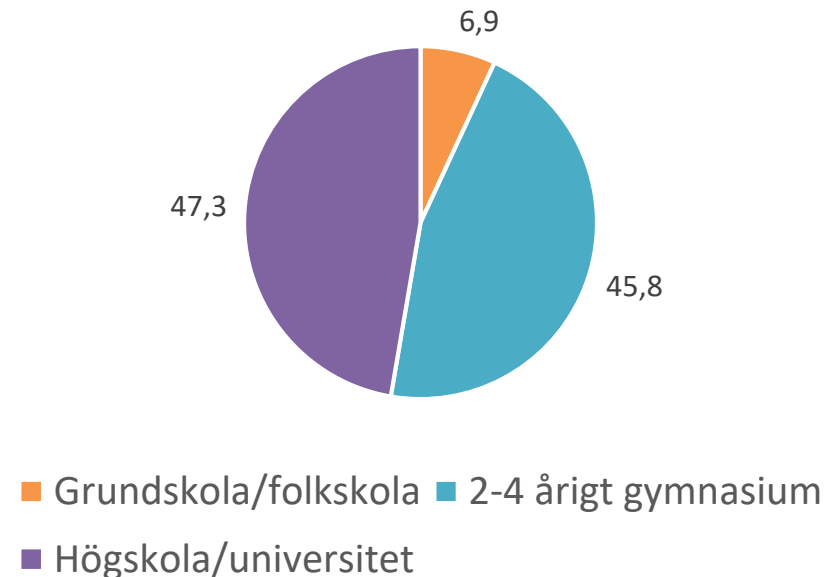
Resultat vid baslinjemätningen (K1) i den nationella utvärderingen

- Familjehemmet (n = 74)

Placeringsform (%)

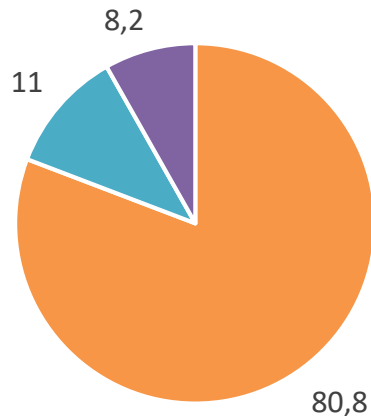
Högsta utbildningsnivå (%)

Resultat vid baslinjemätningen (K1) i den nationella utvärderingen

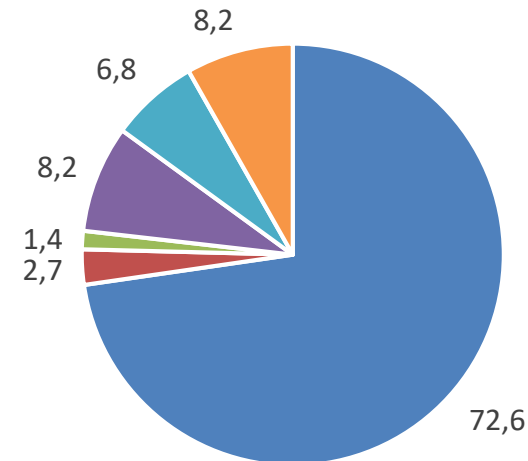
- Familjehemmet (n = 74)

Civilstånd (%)

- Gift/sammanboende
- Skild/separerad
- Ensamstående

Arbetsituation (%)

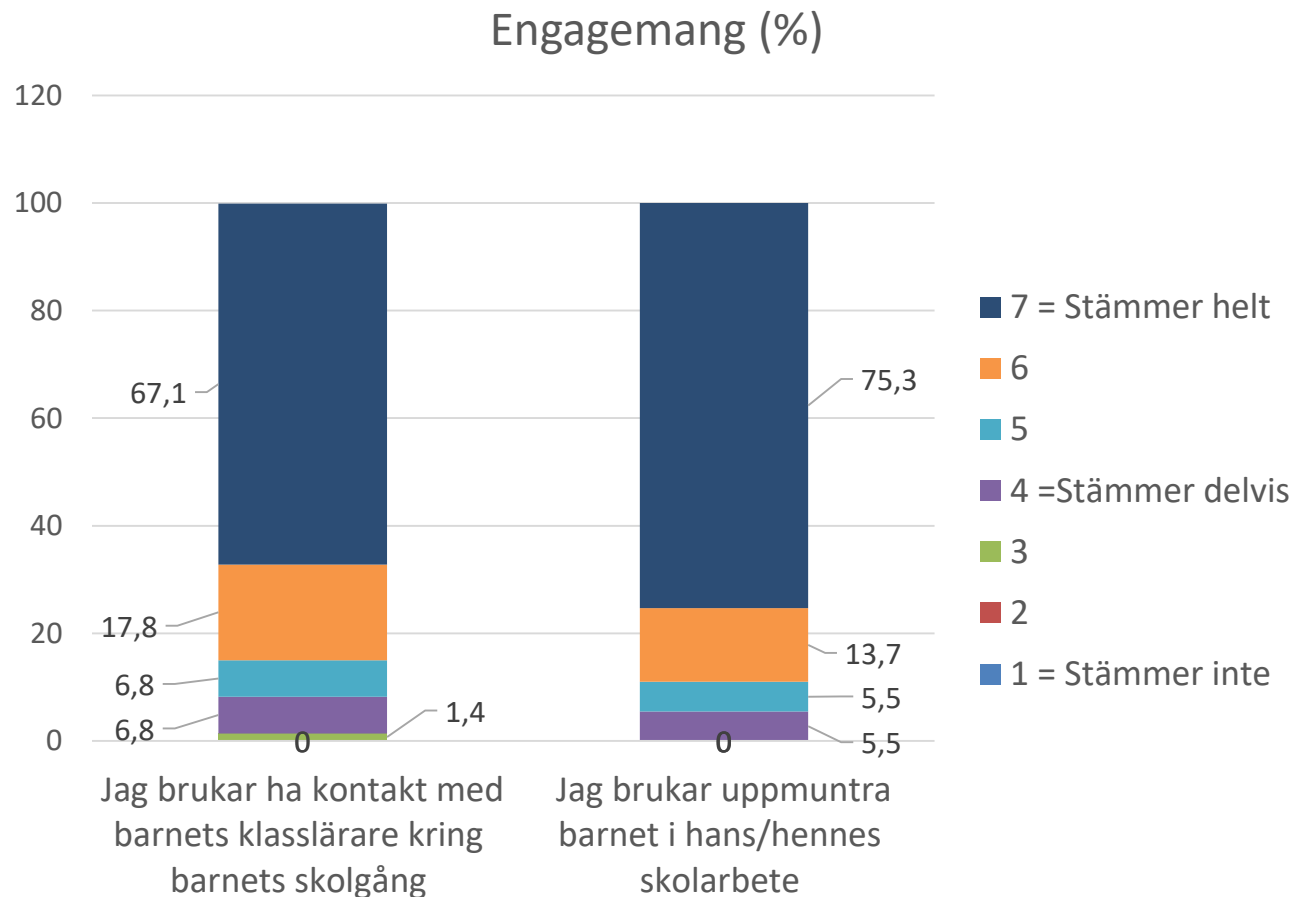

- Arbetar (del eller heltid)
- Studerar
- Föräldraledig/tjänstledig
- Långtidssjukskriven/förtidspensionerad
- Arbetsökande
- Annat

Annat = Arbete som familjehem

Resultat vid baslinjemätningen (K1) i den nationella utvärderingen

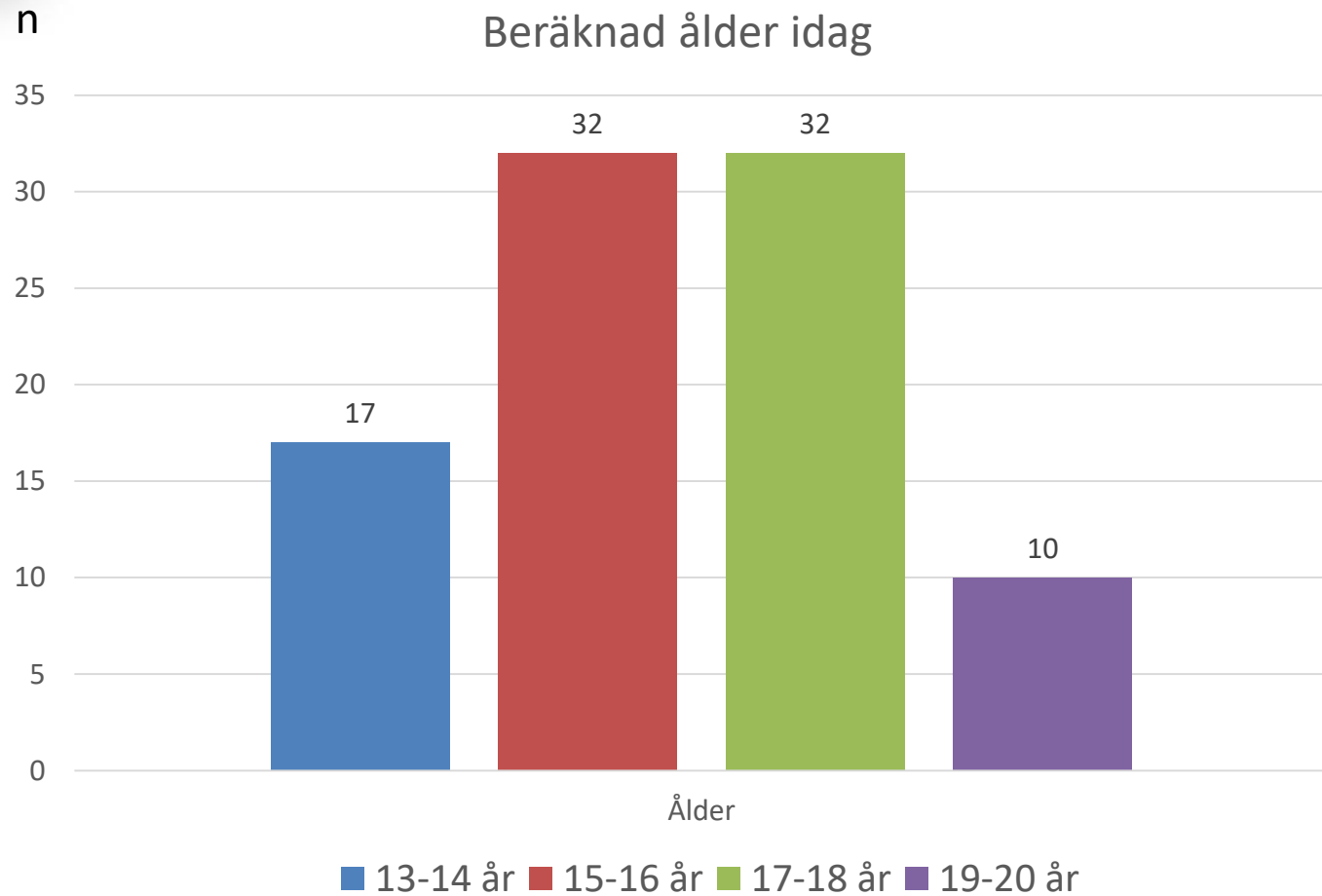
- Engagemang i barnets skolgång (n = 74)

UPPSALA
UNIVERSITET

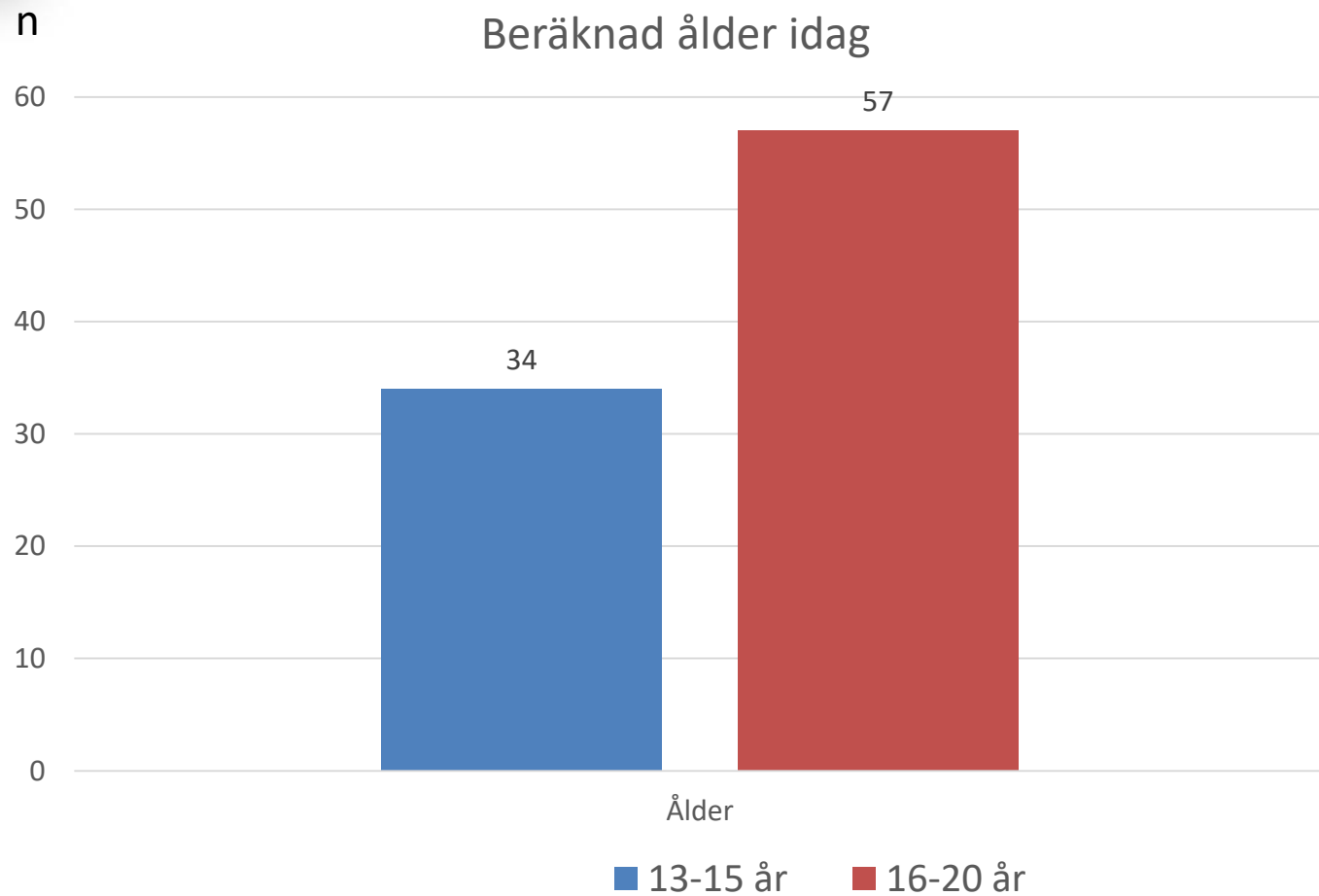
Resultat idag

UPPSALA
UNIVERSITET

Resultat idag

UPPSALA
UNIVERSITET

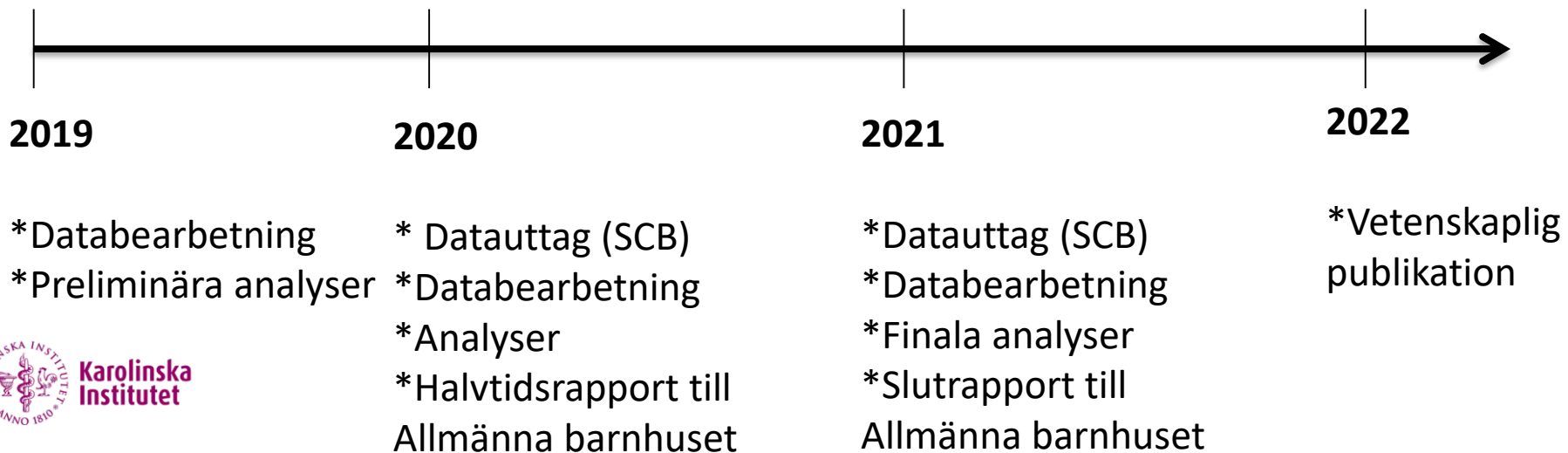
Lägesstatus aktuell studie

- 1) Byte av huvudman (feb 2019)
- 2) Etiskt godkännande (juni 2019)
- 3) Dataöverföring från KI till UU (juni 2019)
- 4) Beställning av data om skolresultat från SCB (n = 57) (september 2019)

UPPSALA
UNIVERSITET

Fortsatt arbete i projektet

UPPSALA
UNIVERSITET

Framtida studier baserade på denna kohort

- **Skolfam i relation till:**
 - Gymnasieexamen
 - Försörjningsförmåga
 - Vårdkonsumtion (somatiska och psykiatriska vårdkontakter)
 - Hälsa (somatiska och psykiatriska diagnoser)
- **Specifika studier på familjehem:**
 - Familjehemmets socioekonomiska situation
 - Den sociala miljön kring barnet
 - Skäl till att arbeta som familjehem
 - Familjehemmets engagemang i barnets skolgång och fritid
 - Skillnader över tid?

UPPSALA
UNIVERSITET

Tack!

Natalie Durbeej, Med dr

Natalie.Durbeej@pubcare.uu.se

Natalie.Durbeej@ki.se

